

LOVAČKI OBIČAJI

LOVAČKI OBIČAJI

Poštivanje lovačke tradicije i običaja nije samo vrlina lovaca, već bi to trebala biti i njihova nezaobilazna obveza. Njegovanje i osuvremenjivanje postojećih lovačkih običaja, uvođenjem novih, lijepih i sadržajnih koji su se već udomačili u drugim lovačkim organizacijama, obogatilo bi nam društveni život, a druženje bi nam činilo ljepšim, raznovrsnijim, veselijim. Poštivanje lovačkih tradicija i lovačkih običaja vrlina je lovca. U tome se ogleda i njegov odnos prema lovačkim kolegama i njegov odnos prema divljači.

Pravilo je da se ne mimoiđu ovi tradicionalni običaji: zajednički sastanak i dogovor prije početka lova, sastanak i pozdrav odstrijeljenoj divljači poslije lova, pružanje grančice poslije uspješnog lova na krupnu divljač, lovačko krštenje - uvođenje pripravnika u krug zrelih lovaca i posmrtni ispraćaj lovca.

Zajednički sastanak i dogovor prije početka lova

Na mjestu okupljanja, zbornom mjestu, trubi se "Zbor". Sudionici lova postroje se u neku od formacija (5 vrsta). Poslije postrojavanja trubi se "Pozdrav svima". Nazočni su "gologlavi" (uniformirani salutiraju). Pozdravni govor drži predsjednik društva (upravitelj lovišta), koji, osim ostaloga, kaže da je lovnik rukovoditelj lova i da će on dati daljnje upute. Poslije predsjednikova "Pozdrava lovu" nazočni stavljaju šešire i kape na glavu.

Zatim rukovoditelj lova (lovnik) iznosi potrebite podatke te upute i pravila lova, kojih se sudionici moraju pridržavati: način lova, broj prigona (ako se lovi pogonom), vrsta divljači koja se lovi, upozorava na pravila sigurnosti pri rukovanju oružjem (kontrola lovačkih i dokumenata o oružju i oružja), način korištenja lovačkih pasa (kontrola kinoloških dokumenata, uključujući i onih o lovnoj upotrebljivosti pasa), korištenje zvučnih signala, informacije o stankama i okrepiti itd. Na kraju, on izriče "Pozdrav lovu". Prije toga skida šešir (kapu), što učine i ostali sudionici lova. U toku lova lovci se okupe da malo odahnu, da doručkuju ili ručaju. Nije lijepo vidjeti lovce kako pojedinačno ili u grupicama sjede i jedu svako iz svoje naprtnjače. Lijep je lovački običaj da se lovci skupe na jednom mjestu koje odredi lovnik. Svi lovci sjedaju u krug, vade iz naprtnjače hranu koju su ponijeli i stavljaju je pred sve lovce - na zajednički stol - trpezu. Stara lovačka slavonska poslovice kaže: "Sve što u lov poneseš podijeli s kolegama. Ako jelo vratiš kući uvrijedit ćeš majku ili suprugu koje su jelo spremile."

Sastanak i pozdrav odstrijeljenoj divljači poslije lova Prije svečanog ceremonijala uz posebno poslaganu divljač može se trubiti "Zbor". Svaki komad divljači treba ležati u pravilu na svojoj desnoj strani. Ako je organiziran

LOVAČKI OBIČAJI

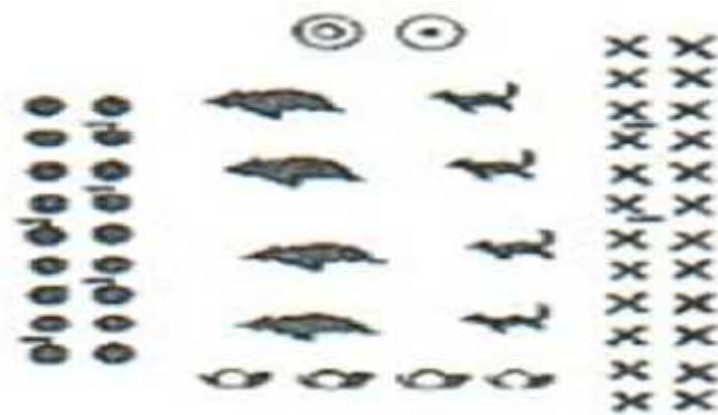
veliki lov u kojem se lovi sitna i krupna divljač, divljač se razvrstava poslije lova na slijedeći način:

- jeleni po jakosti trofeja (rogova),
- košute,
- divlje svinje bez obzira na spol ali po težini,
- srnjaci,
- srne,
- zečevi,
- fazani,
- šljuke,
- jarebice,
- prepelice i
- nezaštićena divljač.

Primjer poslagane divljači poslije lova

LOVAČKI OBIČAJI

Svaki deseti komad sitne divljači izvuče se malo van reda radi lakšeg brojanja. U velikim lovovima i danas se poštuje vrlo lijep lovački običaj, da se sva divljač sakupi i položi u četvrtine, npr. 10 redova po 10 fazana, 25 redova po 25 zečeva itd. Ovaj tzv. "tableau" pokazuje lovcima uspjeh u lovu. Ako je ulovljena "štetna" divljač, primjerice lisica, stavlja se na isti način, s tim da je rep otklonjen od tijela pod pravim kutom.

Na svečanom ceremonijalu na završetku skupnog lova predaje se lovačka odlomljena grančica i to lovcu koji je odstrijelio divljač po pravilu "prva kugla, posljednja sačma". Puca li na krupnu divljač više lovaca, lovina (trofeja) pripada lovcu koji ju je smrtno ranio, makar divljač ne pala u vatri i lovci je morali tražiti. Ta se rana računa za "prvu kuglu". Ne mora biti prva po redu, ako je divljač prvim pogocima samo lakše ranjena. Daljnje moguće rane računaju se kao dostrjelne. Utvrđuje se na odstrijeljenoj divljači, a u spornim slučajevima odlučuje rukovoditelj lova. Lijep je lovački običaj, da lovina mora podići sam lovac koji je divljač odstrijelio, a ako je divljač veća - teža, onda ju lovac mora prvi rukom dotaći. Izložena se divljač ne prekoračuje. Na kutovima izložene divljači mogu biti zapaljene logorske vatre. Poslije završetka lova obično se ide na "posljednji pogon". To je sastanak svih učesnika u lovu, obično u nekoj većoj prostoriji koja je mjesto šale i zabave.

Lovačka grančica

Stari je i dobri lovački običaj da se pri odstrjelu papkaste divljači, druge vrjednije dlakave (medvjeda, risa i sl.), a od pernate tetrijeba gluhana i ruševca, za odavanje počasti lovcu i lovini koristi lovačkom odlomljenom grančicom (nipošto ne odrezana).

To je zelena grančica obično četinjača ili hrasta. Ako nema zelene, može poslužiti i grančica hrasta ili drugo s suhim lišćem. Takvu grančicu u skupnim lovovima predaje rukovoditelj lova ili njegov zamjenik, odnosno najstariji, najiskusniji lovac u grupi. Pri lovu šuljanjem, čekanjem ili vabljenjem onaj koji lovca prati. Odlomljena grančica, umočena u krv ulovljene divljači, pruža se lovcu lijevom rukom

LOVAČKI OBIČAJI

na šeširu ili lovačkom nožu uz čestitanje. U skupnim (svečanijim) lovovima prilikom predavanja grančice zatrubi se primjereni signal. Druga grančica stavi se u usta (kljun) ulovljene divljači, te u otvor koji je metak napravio prilikom ulaska u tijelo divljači. Ako se osim sretnog lovca na ulovu divljači našao i netko drugi, primjerice lovac koji je ranio divljač, ili je nazočna lovčeva supruga, iako nije pucala, odlomi lovac s grančice dio i preda ga kolegi ili supruzi. Lovac tog dana grančicu nosi na šeširu. Lovačka odlomljena grančica nosi se i na lovčevu pogrebu i kao posljednji oproštaj baca se u grob.

Lovačko krštenje

Prema starim pisanim ili usmeno prenošenim statutima, lovačkoj etici i običajima lovačkog društva (ili lovne jedinice), svaki mladi lovac mora biti lovački kršten želi li postati pravi lovac. Daljnji tekst je primjer lovačkog krštenja, kako slijedi:

LOVNIK:

Govori kako je jedan mladi lovac u lovu ubio divljač, pa bi ga trebalo lovački krstiti. Predaje riječ starješini da on vodi ceremoniju lovačkog krštenja (starješina je obično najstariji lovac koji prisustvuje krštenju).

STARJEŠINA:

"Čuli ste, lovci, lovnikovu optužbu i glas, jedan mladi lovac bit će danas lovački kršten među nama. Taj mladi lovac jest (ime lovca). Hvala vam lovci našeg društva što ste se okupili i uveličali ovo slavlje našeg budućeg lovca, u šali i veselju." Pita mladog lovca: "Je li istinit navod iz optužbe da si u lovovima poslije položenog lovačkog ispita odstrijelio zeca ili fazana?"

MLADI LOVAC:

Pokušava umanjiti svoju krivicu izgovorima o lovcu regulatoru fonda divljači i sl., ali na kraju ipak priznaje učinjeno "nedjelo".

STARJEŠINA:

"Ako je istina, moramo te najprije suditi, kazniti za učinjeno, a na kraju lovački krstiti. Da bi smo ceremoniju mogli privesti kraju, potrebno je izabrati:

1. Časni sud (predsjednik i 2 člana).
2. Tužioca (uobičajeno je da to bude lovnik).
3. Branitelja (bira ga mladi lovac).
4. Kuma (bira ga mladi lovac) koji izvršava kaznu i uveličava ga u lovca.

LOVAČKI OBIČAJI

5. Doktora (biraju ga lovci) za provjeru "psihofizičkih sposobnosti" budućeg lovca."

PREDSJEDNIK ČASNOG SUDA:

Zahvaljuje na povjerenju i prihvaća se vođenja suda po regulama, statutima i etici.

TUŽITELJ:

Govori ili čita optužnicu i predlaže kaznu.

BRANITELJ:

Brani mladog lovca i traži blažu kaznu.

PREDSJEDNIK ČASNOG SUDA:

Konzultira se s članovima časnog suda i donosi presudu u obliku: MOKRIH, HLADNIH i VRUĆIH kazni, uz objašnjenje: Mokre se ne mogu otkupiti (to su litre vina). Hladne nije potrebno ublažavati (to su blagi udarci). Vruće kazne mogu se otkupiti pravilnim odgovorima. Za svaku vruću kaznu lovci postavljaju pitanja iz područja lovstva na šaljivi način. Ako mladi lovac pogodi odgovor, ne dobiva vruću, a lovac koji je pitao plaća litru vina.

DOKTOR:

Kad je mladi lovac osuđen, prilazi na pregled doktoru koji ga pregleda i pita je li sposoban primiti kaznu i postati lovac (pribor je obično crijevo za vađenje vina, puno špricera i lijevak koji služi kao stetoskop. Špricer na kraju pregleda završava ili za vratom ili u čizmi mladog lovca). Svoj nalaz javlja časnom sudu.

STARJEŠINA:

Pita ima li lovaca koji hoće postaviti pitanja za smanjenje kazne i postavlja ih mladom lovcu.

KUM:

Uzima batinu i izvršava kaznu.

SVEČANI ČIN

STARJEŠINA:

Pita mladog lovca:

1. Obećavaš li da ćeš biti odan lovu i lovačkoj braći?
2. Obećavaš li da ćeš štiti, čuvati i uzgajati divljač?

LOVAČKI OBIČAJI

3. Obećavaš li da ćeš pametno i po lovnom redu loviti?
4. Obećavaš li da ćeš poštivati sve lovačke propise i zakone?

MLADI LOVAC:

Daje starješini lovačku zakletvu i obećanja.

STARJEŠINA:

"Budući da si dao zakletvu i obećanje, ponovno legni (uz ležaj se postavlja puška, odstrijeljena divljač pred glavu). Ovako ležeći odaješ poštu lovu (puška), divljači (zec, fazan) i majci prirodi, koja nam je omogućila da u njoj uživamo i lovove provodimo." (govori kumu)

"Kume, ti ćeš ovog mladog lovca lovački krstiti, uveličati ga u pravog lovca s udarca tri, da će se (ime mladog lovca) uvijek i rado ovoga dana sjećati." Starješina ljubi batinu i predaje je kumu. "Prvi udarac tvoj mora biti za domovinu, drugi je za lovačku čast i diku, a treći za sve lovce pada, jednakost i drugarstvo da među nama vlada."

KUM:

Udara mladog lovca i govori: "Ja te krstim." ponavlja riječi starješine, a pri trećem udarcu kuma pridružuju se svojim udarcima lovačka braća.

STARJEŠINA:

Poslije krštenja čita mladom lovcu napisano priznanje (potvrdu), čestita mu i poljubi ga, govoreći:

"NAPISANU POTVRDU SADA ĆU TI PROČITATI, POTVRDU POSLIJE ĆU TI ZA USPOEMNU DATI, SVI LOVCI NA BATINI ĆE TI SE POTPISATI, I TVOJE KRŠTENJE TEBI ČESTITATI."

Na predanoj potvrdi potpisuju se: Starješina, Kum i Mentor.

POSMRTNI ISPRAĆAJ LOVCA

Obveza je lovačkog društva da svom preminulom članu lovcu oda posljednju počast, izrazi svoje poštovanje i zahvalnost za doprinos dobrobiti lovačke

LOVAČKI OBIČAJI

organizacije. Ispraćajem u cijelosti rukovodi lovnik, a ako je spriječen zamjenjuje ga predsjednik, predsjednika tajnik. Lovci koji sudjeluju u ispraćaju moraju biti u svečanim lovačkim uniformama, sa šeširima na glavi za vrijeme obreda. Počasna straža i lovac koji će održati počasni govor moraju imati zataknutu jelovu grančicu za šešir i po pravilu bijele rukavice.

Određuju se trojica lovaca između onih koji su najbliži pokojniku koji u svečanim odorama odlaze u posjet obitelji preminulog i izraziti im sućut u ime lovačkog društva i njezinih članova, te zamoliti za odobrenje radi uključivanja u pogrebni obred.

Počasna straža od šest lovaca odaje posljednju počast pet minuta prije iznošenja lijesa i početka pogrebnog obreda. Počasna straža se postavlja bočno, po trojica sa svake strane odra; niži lovci dolaze sprijeda a viši otraga. Ako je potrebno počasna straža iznosi lijes i prevozi ga do ukopnog mjesta gdje ga spuštaju u raku. Tu ostaju sve do završetka obreda okrenuti licem prema raci, odnosno do završetka oproštajnog govora predstavnika lovačkog društva (lovnik, predsjednik ili tajnik) koji je prema pravilu posljednji govor. Osoba koja je održala oproštajni govor skida jelovu grančicu iz šešira, stavlja je na obod šešira, a zatim sa šešira istresa je na lijes govoreći: "Počivaj u miru u sjeni vječnih lovišta". Lovci počasne straže ponavljaju postupak i udaljuju se od rake. Lovnik određuje dvanaest lovaca koji će na kraju oproštajnog obreda simulirati počasni oproštajni lov. Ti se lovci postrojavaju ispred lijesa, po dvojica u redu s preklopljenim cijevima pušaka sačmarica preko lijeve ruke i društvenom zastavom na čelu grupe.

Ta skupina lovaca, kad u povorci dođe do ukopnog mjesta, odvaja se i odlazi na unaprijed određeno mjesto za počasni lov. To mjesto mora biti udaljeno najmanje 30 metara od mjesta ukopa, potpuno osigurano od bilo kakvih neugoda. Lovci se postrojavaju u jedan red međusobno udaljeni jedan od drugoga najmanje jedan metar.

Na znak da je pogrebna glazba završila svoj program, lovnik odnosno vođa skupine lovaca za simulirani svečani oproštajni lov, jednim drugim zvučnim signalom (lovački rog, truba ili puščana cijev) označava početak paljbe. Lovci se okreću u pravcu suprotnom od mjesta ukopa, pune puške sa po dvije patrone iz kojih je prethodno izvađena sačma te počinju pucati pojedinačno u zrak s lijeva na desno u nejednakim vremenskim razmacima simulirajući situaciju kao u stvarnom lovu.

Pošto je i posljednji lovac s desne strane ispucao svoje patrone, lovnik označava završetak počasnog oproštajnog lova.

LOVAČKI OBIČAJI

Ostali lovci koji nemaju zaduženja u obredu, dužni su također u pogrebnoj povorci biti u svečanoj odori.

izvor: http://www.ld-kamenjarka-kukuljanovo.hr/about_obicaji.html

